

RECENZIÓK
A NAGYVILÁGBÓL
2017

RECENZIOK A NAGYVILÁGBÓL

Jönnek, látnak – meg vannak győzve

„Molnár [Levente] hatalmas sikert aratott a premieren

Bánk II. felvonásbeli nagyáriájával, amelyben hazája sorsán kesereg. Szemere Zita elbűvölő Melindát alakít, gyönyörű, lágyan szóló lírai hangjával és szívből jövő játékaival az est másik fénypontjává tette az örülési jelenetet – érdemes lesz erre az énekesnőre odafigyelni... Lelkesítő, élvezetes előadása volt egy olyan zenének, amely méltán megérdemelné, hogy valamilyen formában Magyarország határain túl is megismerjék.”

Hugo Shirley (Bachtrack, Egyesült Királyság)

„Nehéz az egyensúlyt megvalósítani, de Szikora János elég jó munkát végzett a Magyar Állami Operaház új produkciójában, melyet a reformáció kezdetének 500. évfordulója alkalmából vittek színre. Fő mozgatórugója az igazán kiváló zenei megvalósítás volt Oliver von Dohnányi vezényletével. (...) A legnagyobb elismerés Kolonits Klárát illeti Valois Margit szerepében. Kolonits tündökölt és lenyűgözött koloratúrájával, lágyan csengő hangszínével a lírai passzusokban. Képes szempillantás alatt váltani a hangulatok között: tud könnyed és kokett lenni, elegáns, barátságos vagy éppen királynői, ha úgy kívánja a szerep... Mindig megvan annak az esélye, hogy Marcel, Raoul hűséges, idős barátja elvigye a pálmát. Bretz Gábor, bár határozottan fiatalabb, mint a szerep sugallaná, pont ezt tette, mikor a „Piff, paff”-áriát tökéletesen és elképesztően hatásos módon adta elő, s a darab további részében is a meghatározó protestáns figura maradt. (...) A díszletek folyton váltakoznak a kort idéző, színpadméretű litográfiák között, melyek különböző mélységekbe ereszkednek le, hogy határozottan retró hangulatot adjanak a történéseknek, valamint hatalmas betűk között, melyek a felvonások meghatározó hangulatát jelképezik. (...) Mindkét típusú díszlet megnyerő, a korhú jelmezek is nagyszerűek, jól érzékeltetve a különbséget a fehéret viselő élvhajhász katolikusok és a feketébe öltözött szigorú protestánsok között. (...) Az opera sikeresen haladt a jó hangulatú, könnyed I. fel-

vonástól az V. felvonás valódi borzalmai és a megbánás felé – szuper játékkal és csodálatos énekléssel. S ez az, amiről Meyerbeer szól.”

David Karlin (Bachtrack, Egyesült Királyság)

„Kolonits Klára Navarrai Margit szerepében lebilincselő alakítást nyújt légiesen könnyed belépő áriájában áttetsző, de semmi esetre sem súlytalan koloratúrájával, amiért (tegyük hozzá, jogosan) ünnepelte őt a közönség; ezt így kell elénekelni. (...) A kisebb szerepeket is a legjobban osztották ki. Hangilag a Magyar Állami Operaház a nehéz mű kihívásának megfelelt, Meyerbeer zenéje pedig magával ragadó, és kitölti a rendezés néhány hiányát.”

Stefan Schmöe (Online Musik Magazin, Németország)

„A Magyar Állami Operaház szép Erkel Színházában állította színpadra Szikora János Giacomo Meyerbeer ötfelvonásos darabját, *A hugenottákat*, érthető, mégis egyszerű rendezésben. (...) Mindenesetre elmondható, hogy a bemutató estéje valódi premierfényben úszott, mivel Kolonits Klára a királyné szerepét lágy, még a drámai részekben is szelíd szoprán hangjával és a legatók megfelelő tagolásával énekelte; a lassú részeket finom érzékkel és kifejezéssel, az ékes és csillogó művet szép, választékos énekkultúrával teljesítette.”

Rolf Fath (Opera Lounge, Németország)

„Tematikusan illeszkedve a reformáció emlékévéhez, a Magyar Állami Operaház új rendezésben állította színpadra Giacomo Meyerbeer *A hugenották* című operáját az Erkel Színházban. (...) Az alkotótábnak sikerült mindenki számára követhetővé tenni a Valois Margit királynő próbálkozásai ellenére is meglévő és áthidalhatatlan ellentéteket katolikusok és hugenották között. (...) Hangilag kiváló alakítást nyújtott Bretz Gábor Marcel szerepében. Ha a színpadon van, nem csupán hangilag, hanem optikailag is magára vonja a közönség figyelmét. (...) Oliver von Dohnányi karmester állt a Magyar Állami Operaház Zenekarának élén, és meglehetősen nagy szuverenitást tanúsított Meyerbeer zenéjének interpretációjában. Ez az opera különösen nagy követelményeket támaszt a nagy kórusjelenetek, valamint a szólisták koordinációjában, és nem csak itt mutatta meg Dohnányi a tudását, annak ellenére, hogy első ízben

vezényelte *A hugenottákat*. Igen érzékenyen közelítette meg az énekeseket; a legtöbbjük először énekelte ezeket a szerepeket.”

Klaus Billand (Der neue Merker, Ausztria)

„Kovács Yvette Alida teljesen lenyűgöző jelmezeket tervezett. (...) A szereplők egyetlen díszletelem, egy festett vászon előtt mozognak. Az egészzet igen szép világítás emeli ki Szikora János eredeti megoldásokat mutató, józanul tarkított rendezésében. Tehát egy szép előadás, egyszerre fényűző (a jelmezek miatt) és mértéktartó (a díszlet által). (...) A társulatot a két női főszereplő dominálja. Először is: Navarra királynéjának (Valois Margit) szerepében az elképesztően káprázatos – és kellőképp ünnepelt – Kolonits Klára. A koloratúrszoprán csodálatra méltón boldogult a rendkívül nehéz és veszélyes futamokkal teli szólammal, a tőle megszokott világo sságot és tisztaságot nyújtotta egy olyan szerepben, ami tökéletesen illik hozzá. Dicséret illeti továbbá Valentine-t, akit Léta y Kiss Gabriella frissen és gyöngéden alakít.”

Pierre Waline (Journal Francophone de Budapest)

„Az előadók általában jól teljesítettek, de leginkább Cser Krisztián érdemli meg a dicséretet, aki Jorg tiszteletest alakította [Verdi *Stiffelio* c. operájában]. Amint az első hang elhagyta a száját, azonnal kihúztam magam ültömben: hatalmas ereje van a hangjának, tisztán, feszesen énekli a frázisokat, így minden sor lenyűgöző. (...) Christian Badea nagyon jó verdis pillanatokat csalt ki a zenekarból a nyitány magával ragadó pizzicatoóitól és az azt követő elképesztő cantabile trombitaszólótól kezdve néhány II. felvonásbeli jellemző drámai momentumon át, a megindító vallásos korálokig.”

David Karlin (Bachtrack, Egyesült Királyság)

„George Balanchine híres mondata szerint a tánc nyelvén nehéz elmondani, ha valaki utálja a sógor-nőjét. Pedig *A vágy villamosa* című drámában ez a vezérfonal: Stanley egyszerre kívánja és gyűlöli Blanche-t. A világpremier, amely egyben Venekei Marianna első munkája a Magyar Nemzeti Balett számára, (...) olyan igazgyöngy, melyet nem szabad elszalasztani. (...) A balett érdekes részletekkel gazdagítja a drámát azok számára, akik már ismerik a

történetet, de követhető annak is, aki nem találkozott még ezzel az alkotással. Venekei Marianna koreográfus és Dés László zeneszerző megtartották a mű részletgazdagságát, így élénken megrajzolódnak a főszereplők: Blanche, Stanley és Stella jellemvonásai. Zöldy Z Gergely díszletei és Bianca Imelda Jeremias jelmezei pedig meghatározó fontosságúak az alaphelyzet felvázolásában. Dés László zenéje egyaránt merít a szimfonikus zenekar és a New Orleans-i big bandek hangzásából. Az egyes szereplők jelenlétét vezérmotívumok nyomatékosítják. A zárójelenet nagyszerű, egyszerre valóságos és brutális. Ha Budapestre jön, ezt az előadást semmiképp se hagyja ki!”

Katja Vaghi (Bachtrack, Egyesült Királyság)

„*A Trois Gnessiennes* kifejezetten a magyar születésű Aradi Máriának készült, ezért nem is meglepő, hogy ez nyitotta meg az estét. A darab rideg tónusa érdekes visszhangra lelt a sötét hajú, elbűvölő Aliya Tanykpayeva és Iurii Kekalo kettősében. Keleti vonásaival és átható, sötét szemével Tanykpayeva megszeli díti a lángot a jég alatt. Erőteljes tánca – pontos lábemelései és elegáns kézmozdulatai – lenyűgözték a közönséget. Kekalo, letűnt korok klasszikus ideálja, apollói színezettel gazdagította a balettet. Az egész összhatás lenyűgöző volt. (...) *A Black Cake* szarkasztikus humora, modern kifejezésmódja, illetve a párok jó és rossz pillanatainak ábrázolása hab volt a háromrészes előadás tortáján. Aliya Tanykpayeva új jelmezben (csillámló estélyi ruhában) és új partnerrel (Dmitry Timofeevvel) ismét vitte a pálmát. S mikor a táncosok pezsgővel a kezükben, tettetett részegséggel üdvözölték a közönséget... *A Black Cake* igencsak helyénvaló köszöntése volt a bemutató estéjének.”

Jade Larine (Bachtrack, Egyesült Királyság)

„A kórus, a zenekar és a táncosok: mind-mind kiválóak. Ami az énekeseket illeti, főleg Szakács Ildikó nevét jegyezzük meg, aki tökéletesen alakította a szép Szaffi szerepét [íf]. J. Strauss *A cigánybáró* c. operájában]. (...) Az előadás az utolsó felvonás végén érkezett a csúcspontjára, amikor a táncosok egymást követve nagy szak tudással és könnyed bájjal adták elő a birodalom különböző régióinak táncait. Féktelen ritmusú jelenet volt, amit különösen nagy lelkesedéssel üdvözölt a közönség.”

Pierre Waline (Le Journal Francophone de Budapest)

„Rózsa István opulens színpadképet teremtett [A *kalóz* c. balettbén]. A részletek iránti szeretetét kifejezve a keleties piacteret, a kalózok rejtekhelyét és Seyd pasa fényűző, szemet gyönyörködtető palotáját varázsolta a színpadra a háremmel együtt. A hajót sok technikai trükkal ingatták, illetve süllyesztették el a vészjóslo időjárásban. Virágokban gazdag tablókkal hozta létre az álomjelenetben a kertet, ahol Gulnare és Medora a pasának táncolt. A két női főszerepet finom bájjal adták elő: Tanykpayeva Aliya kecses Medoraként mindent kockára tett szeretett Conradjáért, Felméry Lili meggyőző volt az elegáns-nemes Gulnare alakjában. A férfiak főképp erőteljes ugrásokkal és férfias fellépésükkel keltették fel a közönség figyelmét. Leblanc Gergely emlékezetes Conrad, Majoros Balázs undok Birbanto, Kekalo Iurii ravasz Lankendem volt. Lagunov Ievgen pedig Ali hűséges rabszolgájának szerepében technikai tudásának legjavát mutatta be a *Pas d’esclave* során.”

Ira Werbowsky (Der neue Merker, Ausztria)

Ira Werbowsky

„A magyar temperamentum kiválóan illik Rossini olasz vérmérsékletéhez – így került az *Olasz nő Algíriban* (Rossini harmadik leggyakrabban játszott operája) új produkciója a budapesti Erkel Színházba, az Opera másik játszóhelyére, mivel az restaurálás alatt áll, és így jött létre egy mozgalmas, pezsgő, egész estét betöltő operaelőadás. A fiatal olasz karnagy, Francesco Lanzillotta vezényletével az Opera Zenekara túlarádon brillírozott, és megfelelően támogatta az énekesek csillogó teljesítményét.”

Charles E. Ritterband (Klassik Begeistert, Németország)

Charles E. Ritterband

„Míg a dán Harald Lander utóbb említett darabja (*Etűdök*) már 2014 óta szerepel a társulat repertoárján, George Balanchine ismert mesterműve [*Téma és variációk*] most került náluk első alkalommal színre. Mindkét darabon jól lemérhető egy társulat minősége, hiszen mindkettő fúrge lábmunkát, technikai precizitást és tökéletességet követel, ahogyan pörgős előadást is. A Magyar Nemzeti Balett társulata ezt a neoklasszikus kihívást táncos könnyedséggel teljesíti. (...) Az elegáns díszletet Rózsa István tervezte, a jelmezeket Rományi Nóra alkotta, a világításterv pedig Solymosi Tamás balettigazgató munkája. A Csajkovszkij művének egy témájához készült 12 féle zenei variációban Aliya

Tanykpayeva és Leblanc Gergely brillíroznak szóló párosként – és a balettkar is lenyűgöző.”

Ira Werbowsky (Der neue Merker, Ausztria)

Ira Werbowsky

„Ezek [A *Klasszik47°N19°E és az Etűdök*] balettdarabok az elejétől a végéig virtuozitást és komoly technikai tudást igényelnek. A klasszikus forma elképzелhetetlenül megnehezíti azt, hogy tökéletesen eltáncolhatók legyenek. Ezért volt bátor lépés a Magyar Nemzeti Balettől, hogy együtt mutassa be őket, három szereplőgárdával. Csak a második gárdát láttam, de az elég volt ahhoz, hogy meggyőzzön a társulat kiemelkedő színvonaláról. Külön kiemelném a balettmesterek kiválóságát és a táncgyűttes pazar teljesítményét.”

Graham Watts (Bachtrack, Egyesült Királyság)

Graham Watts

„Kétségtelenül nehéz bármilyen mondanivalót egyszerre tolmácsolni fiatal és felnőtt korosztály számára. Viszonylag kényelmesen mozog ebben a koordináta-rendszerben, és megmutatta, hogy hogyan kell egy minden korosztály számára szóló előadást készíteni a munkáról, az éhségről, a szenvedésről és a nyomorról szóló *Jancsi és Juliska* hátborzongató sztorijából. Ami biztos, hogy Villalobosnak sikerült átadnia a felnőtt igazságokat a fiatal közönségnek. (...) A zene, amelyet Kovács János, a magyar közelmúlt zenei történetének tiszteletre méltó alakja dirigált, nagyszerű volt, tökéletesen tolmácsolta a Wagner utáni romantikus diskurzust. Kifejezése nemes, hangzása kompakt és folyékony, a karmesteri pálcája által irányított zenekarral kivételes módon egészítette ki ezt az új produkciót.”

Alejandro Martínez (Platea Magazine, Spanyolország)

Alejandro Martínez

„Habár [A *szerelemről és más démonokról*] légköre súlyosan meg volt terhelve az állandóan lesben álló gonosz jelenlétével, az egyedüli ellenmérget a színpadon sziporkázó szoprán, Tetiana Zhuravel jelentette. Ebben a szerepben, amelyet csak kevesen tudnak tökéletesen előadni, szédületes volt, ahogy totálisan uralta Sierva María sztratoszférikus magasságokat súroló szólamát, ami azt követeli tőle, hogy csicseregjen, mint egy madár és rikoltozzon, mint egy fúria, valamint komoly művészi szintű éneklést is mutasson fel. Számos Zerbinetta-szerű pillanata gyémántként ragyogott, és végső áriája, ami földi életének utolsó napjáról szól, úgy hatott, mint egy fényes ékkő.”

Alexandra Ivanoff (Bachtrack, Egyesült Királyság)

Alexandra Ivanoff

„A III. Nagy Iván Balettgálára nagyszerű vendégművészeket hívtak, akik a Magyar Nemzeti Balett kiválóságai mellett főként népszerű klasszikus balettrészletekkel örvendeztették meg a közönséget. A Bécsi Állami Operaház táncgyűttesének két kedvence, Maria Yakovleva és Denys Cherevychko szédületes pas de deux-t adott elő a *Don Quijotéból* – az elképesztő ugrások és forgások sorozata fellelkesítette a nézőket. A vendéglátó társulat is remek ízelítőt adott tudásából: Melnik Tatiana és Leblanc Gergely az *Esmeralda* pas de deux-jében remekeltek, de már a Gustav Mahler *Adagiettó*jára Dózsa Imre által koreografált kettősben is nagyon tetszetősek voltak. Kifejezetten érdemes volt megtekinteni a gálaestet, amelyen (egy-két felvételtől bejártszott résztlettől eltekintve) Kollár Imre vezényletével kiválóan játszott a zenekar is. A publikum hatalmas ovációval és lelkes tapsviharral kísérte a műsort az elejétől a végéig.”

Ira Werbowsky (Der neue Merker, Ausztria)

Ira Werbowsky

„A zenei kíséretért a Michelangelo Mazza vezénylete alatt lelkesen játszó Magyar Állami Operaház Zenekara felelt. A *Nabucco*-nyitánynál még hűvös volt a hangulat, de a szünet után a *Carmen*-nyitányra már felélénkült a közönség, és ütemesen tapsolt a zenére.”

Ursula Wiegand (Der neue Merker, Ausztria)

Ursula Wiegand

„És Anna Netrebko nem egyedül érkezett [a Waldbühnére]. Egyik partnere, az igencsak precízen játszó Magyar Állami Operaház Zenekara Mazza irányítása alatt csodálatosan könnyedén adta elő az *Aida* balettenéjét és a *Carmen* nyitányát.”

Christiane Tewinkel (Der Tagesspiegel, Németország)

Christiane Tewinkel

„A csíkszeredai közönség hosszú percekig állva tapsolt, és talán nem voltam egyedül érzésemmel – az volt a lelkekben: Köszönjük! A *Hunyadi László* előadásán még a „cselszövőt” is szerettük, mert Cillei Ulrik szerepében a fiatal csíkszentsimoni Sándor Csabát láthattuk, hallhattuk, nem kis büszkeséggel a szívünkben. Hasonlóképpen ünnepeltük a balettkart, hiszen ilyen élményben aligha volt valaha is része a csiki közönségnek.”

Oláh-Gál Elvira (Csiki Hírlap, Csíkszereda)

„A színpadon és nézőtéren jelen lévőket egyaránt szívvel-lelket megtisztító, fájdalmasan szép érzés járta át, mely percekig tomboló viharos tapsban tört felszínre belőlük az előadást követően. Ahhoz pedig, hogy mindez megtörténhessen és kiemelkedő eseményként égesse be magát Háromszék kultúrtörténetébe, több feltételnek kellett egyszerre teljesülnie. A Kárpát–Haza OperaTúráat lehetővé tevő anyaországi akaraton és helyi fogadókészségen túl ugyanis a sikerhez megfelelő helyszín, a művészek tehetsége, felkészültsége és odaadása, valamint a közönség többezres létszáma és lelkesedése is szükségeltetett.”

Bedő Zoltán (Székely Hírmondó, Sepsiszentgyörgy)

Bedő Zoltán

„Amikor például egy-egy szereplő monológja hangzik el, a többiek szinte kővé válnak a színpadon, hogy a néző jobban tudjon fókuszálni a szólistákra. Akik előtt egyébként kalapot emelünk. Szappanos Tibort például V. László szerepére teremtették: tökéletes lírai tenor, és alkatilag is hozza a királyfigurát. A Gara nádort játszó Kelemen Zoltán hangja alul-fölül kiegyensúlyozott, és simán elhisszük neki, hogy egy hataloméhes, számító karrierista. A lelátón ülők legtöbbjje egyedül Miklósa Erikát ismerte, aki Gara Mária szerepében igazi dívaként tündökölt. A Medveczky Ádám vezényletével felvonuló zenekar elképesztő, lenyűgöző – az is elég lett volna, ha végig csak ők játszanak. És külön öröm, hogy zenekari árok hiányában ezúttal látni is lehetett őket. Rádöbbenhattünk például, mekkora szerepe van a magyar himnuszban az üstdobnak.”

Juhász Katalin (Új Szó, Pozsony)

Juhász Katalin

„Nagyon féltém ezektől a modern kütyüs megoldásoktól, mert ebben is a klasszikus hangzást szeretem. Az operaházak, színházak úgy vannak megépítve, hogy oda nem kell hangosítás, akkor is tökéletes a hangzás. Egy sportcsarnokba, amit nem komolyzenei előadásokra találtak ki, ezt technikával, elektronikával kell megoldani. Nagyon fejlett és kifinomult technikai berendezések tették lehetővé, hogy ez a csodálatosan megírt magyar opera [a *Hunyadi László*] ilyen színvonalasan és tökéletesen csendüljön fel!”

Paskó Csaba atya (Jó Reggelt Vajdaság, Szabadka)

Paskó Csaba atya